

Κάνοντας τους μαθητές να σκεφτούν τη διάκριση μεταξύ πίστης και γνώσης και παρουσίαση της Έδρας της UNESCO για την πρακτική της φιλοσοφίας με παιδιά: *Μια εκπαιδευτική βάση για τον διαπολιτισμικό διάλογο και την κοινωνική μεταμόρφωση.*

Edwige Chirouter, Université de Nantes

Συζήτηση για τη σχέση μεταξύ Παιδικής Λογοτεχνίας και Φιλοσοφίας, καθώς και για τους στόχους της Έδρας της UNESCO (*Η πρακτική της φιλοσοφίας με τα παιδιά: μια εκπαιδευτική βάση για τον διαπολιτισμικό διάλογο και την κοινωνική μεταμόρφωση*)

Edwige Chirouter και Έλενα Θεοδωροπούλου

Η ίδρυση της νέας Έδρας της Ουνέσκο σε σχέση με τη φιλοσοφία με παιδιά και σε συνάρτηση με κοινωνικο-πολιτικές σκοποθεσίες που απασχολούν τις σύγχρονες δυτικές κοινωνίες εντάσσεται αφενός σε μία προσπάθεια πραγμάτευσης του ρόλου της φιλοσοφίας σε ένα κόσμο σπαρασσόμενο από κρίσεις και καταρρακώσεις του ανθρώπινου όσο και σε μία προσπάθεια να γίνει αντιληπτή η εκπαίδευση ως ικανή να αντιπαρατεθεί στα φαινόμενα κρίσης.

Η πρακτική της φιλοσοφίας με παιδιά είναι ικανή να ανακινήσει εκ βάθρων τις προϋποθέσεις των εκπαιδευτικών συστημάτων στον δυτικό κόσμο, εφόσον δεν ταυτιστεί με εγχειριδιακές, διδακτολογικές και ηθικολογικές διατυπώσεις της. Νοείται έτσι ως πρακτική ικανή να ωθήσει προς μία αλλαγή της ίδιας της φιλοσοφίας και της αξιολογίας του σχολείου τις οποίες, παρόλα αυτά το σχολείο δεν μπορεί παρά να προϋποθέτει. Οι εκπαιδευτικοί, σε αυτήν την περίπτωση, δεν μπορούν παρά να αντιλαμβάνονται το διακύβευμα μίας τέτοιας προϋπόθεσης, απομακρυνόμενοι από την απάθεια των εφαρμοστικών εγγυήσεων. Ανάμεσα στο πιστεύω και το γνωρίζω, ο φιλοσοφικός μύθος επαναλαμβάνεται ως πολιτική και παιδαγωγική πραγματικότητα.

Στο πλαίσιο ενός τέτοιου κρίσιμου πολιτικού διακυβεύματος, επιβεβαιώνεται και η σημαντικότητα της ανάδειξης του δεσμού ανάμεσα στη λογοτεχνία και τη φιλοσοφία ως δεσμού που συνδέει τη μυθολογία με την πραγματικότητα μέσα από ένα κοινό νήμα σκέψης και φαντασίας. Καθώς αυτό το νήμα διακλαδίζεται σε πολλαπλά άλλα νήματα φιλοσοφικής και λογοτεχνικής υφής, εμβαθύνεται και πολλαπλασιάζεται, συγχρόνως, η λογοτεχνική και φιλοσοφική εμπειρία. Δεν εξαντλείται η σχέση φιλοσοφίας και λογοτεχνίας στην λιγότερο ή περισσότερο τυχαία ύπαρξη ή και τον εντοπισμό φιλοσοφικών ιδεών στο λογοτεχνικό έργο ούτε αντίστροφα, στην ενδεχόμενη, κατά περίπτωση, λογοτεχνικότητα των φιλοσοφικών διατυπώσεων. Σε κάθε περίπτωση, έχει νόημα να αναγνωρίζεται ποιος είναι κάθε φορά ο στόχος της προσέγγισης του λογοτεχνικού υλικού (εάν, για παράδειγμα, συνίσταται στην ανάδειξη της φιλοσοφικής δυναμικής του ή στη λογοτεχνική του οικοδόμησης), διότι η αναγνώριση αυτή επιτρέπει αφενός να διακρίνονται με ακρίβεια οι δύο υποστάσεις του, αφετέρου να αναγνωρίζονται οι συγγενειές τους. Η διπλασιασμένη αυτή προσέγγιση απομακρύνει μια ανεξέταστη και στερεότυπη θεώρηση της λογοτεχνίας ως φορέα καλών ιδεών και θετικών αξιών και της φιλοσοφίας ως ψυχρού μηχανισμού ορθολογικοποίησης.